Annonse

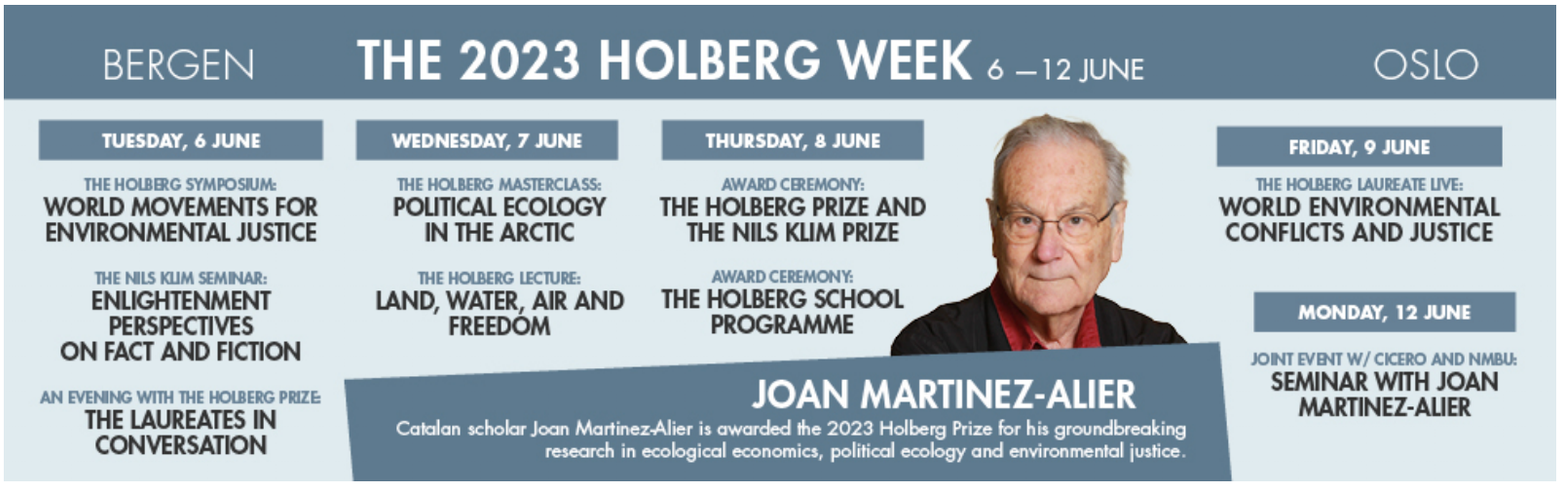

KUNST

Setter i spill ideen om det faretruende kvinnefellesskapet

De nye arbeidene til Jennie Bringaker tar for seg «faretruende» kvinner og deres hjem.

Heksekunst: Ute i gårdsrommet står fire skimrende skikkelser, skjært ut i tynt metall. Med sine lange neser, kattetrekk, flere par bryster og fremhevde kjønn, sender skulptursirkelen straks tankene til heksa. Gjengitt med tillatelse fra kunstneren og Femtensesse. (Foto: Istvan Virag)

Av Carina Elisabeth Beddari, anmelder

26/05/2023 00:05

«At en rekke kvinner under ett og samme tak uten opsyn skulde plutselig være så faretruende. – Forstå det den som kan!» Utsagnet tilhører en representant for Kvinnenes landsboligråd, som i et intervju med *Akers vel* i 1934 kommenterer motstanden arbeidet for egne leiegårder for «selververvende kvinner» er blitt møtt med.

Fra 1920-tallet og fremover ble det, for å hjelpe enslige kvinner som hadde så lave lønninger at det var vanskelig for dem å skaffe boliger, bygget et knippe slike hus i Norges største byer. Et av de første var Ila kvinnepensjonat på Alexander Kiellands plass i Oslo; et bygg som i dag huser et kommunalt atelierfellesskap, der man også finner det lille galleriet Femtensesse. For tiden vises Jennie Bringakers (f. 1978) *Outsiders*, en utstilling som gjør bruk av bygningens kvinnehistorie.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Heksesirkel

Ute i gårdsrommet står fire skimrende skikkelser, skjært ut i tynt metall. Med sine lange neser, kattetrekk, flere par bryster og fremhevde kjønn, sender skulptursirkelen straks tankene til heksa. Nettopp ideen om det faretruende kvinnefellesskapet er satt i spill her; det kan se ut som figurene er midt i en heksedans, at de faktisk kaller frem en farlig frihet! De er tydelig i bevegelse, samtidig som de skakke positurene ikke bare utstråler kraft, men også sårbarhet. Det sjablongaktige ved formene gjør dem barnlige, men metallet de er skåret ut i er behandlet, ikke helt skimrende glatt. Det gir en patina, de er ikke nye i verden, disse fire.

Anmeldelse

Jennie Bringaker. **Outsiders.** Femtensesse, Ila pensjonat. 20. april–24. juni. Kuratert av Jenny Kinge

Jennie Bringaker. **Overwhelmed.** Nasjonalmuseet, Lyshallen. 13. mai og 17. juni

Fra 2013 til 2018 var Bringaker en del av performanceduoen Trollkrem med Tor Erik Bøe, før hun gikk over til å arbeide med skulptur. Hun har benyttet en rekke ulike materialer, og i det andre verket på Femtensesse tar hun igjen fatt på noe nytt. En papircollage henger over vinduet i et av galleriets rom. Også her ser man en langneset figur, kroppen er oppstykket i flere deler; armen holdes løftet over hodet, som beskyttelse eller som avfeiende gest. Til høyre i bildet har et papirstykke samme form som den fransk-amerikanske kunstneren Louise Bourgeois' skulptur *Tits* fra 1967; kanskje ikke så rart, ettersom Bourgeois er en av Bringakers uttalte forbilder, og hun dessuten er aktuell med en performance inne i Nasjonalmuseets nye Louise Bourgeois-utstilling, *Imaginære samtaler*. Det grønne papiret farger rommet som i en *light box* eller et kirkerom. Rommet får noe sakralt ved seg, som nesten går over i noe uhyggelig og truende. Det gjennomtrengende neongrønne lyset har likevel også en eim av disko; den frigjørende stemningen ute i skulptursirkelen siver på et vis også inn her.

Artikkelen fortsetter under annonsen

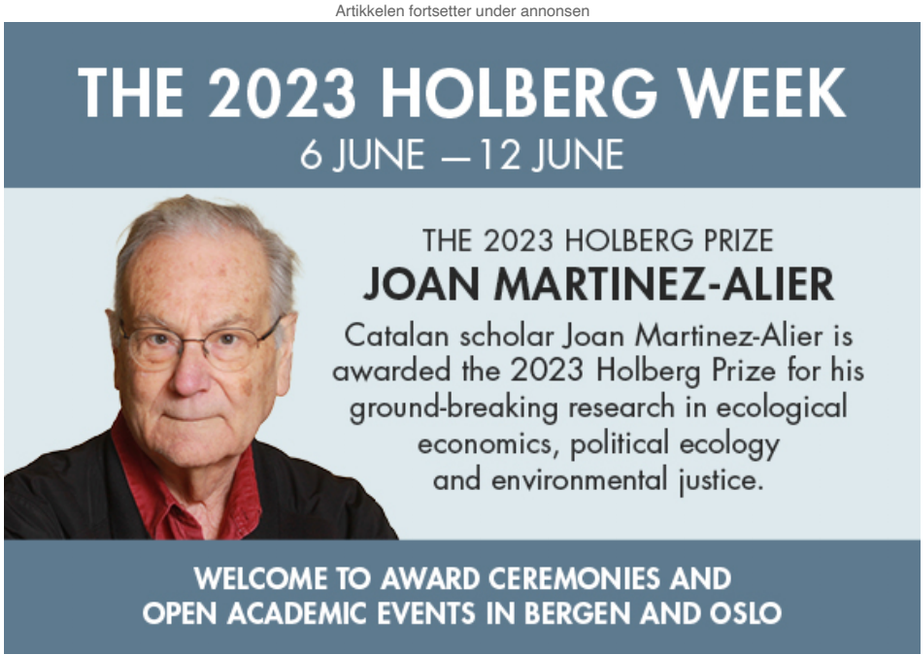

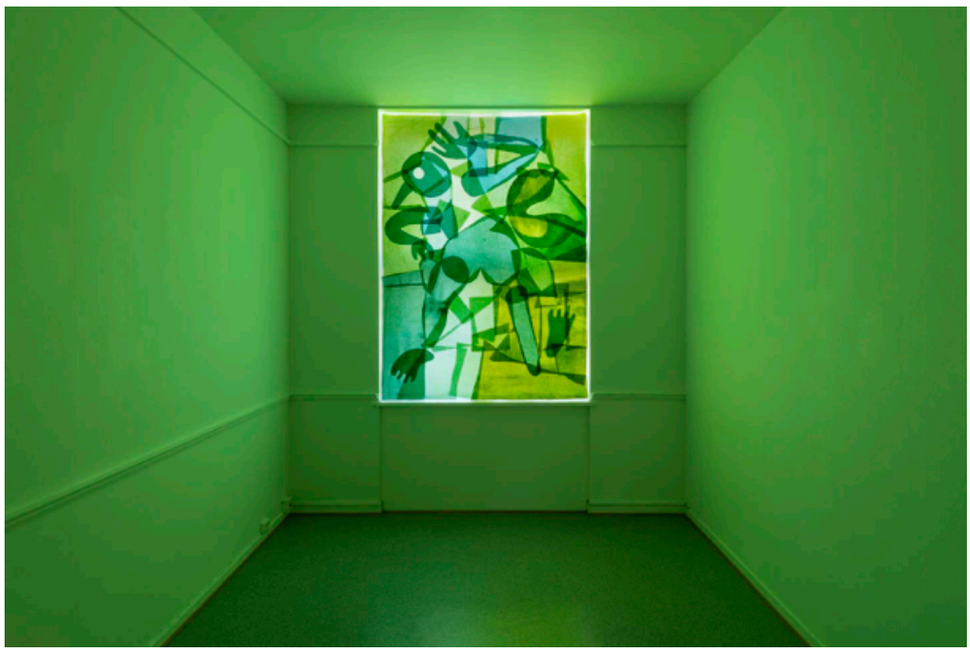

Grønn disko: En papircollage henger over et vindu og gjør rommet sakralt. Det neongrønne lyset har likevel også en eim av disko; den frigjørende stemningen ute i skulptursirkelen (under) siver på et vis også inn her. Gjengitt med tillatelse fra kunstneren og Femtensesse. (Istvan Virag)

Med til utstillingen hører også forfatter Victoria Kiellands «katalogtekst», et prosastykke om morskap som på subtilt vis tar opp både bygningens kvinnehistorie og dens nåværende (og stadig truede) status som atelierfellesskap. «Livet her på pensjonatet var en kjøttkvern», skriver Kielland i teksten, «Denne urinfargede bygningen, en lyserosa skjebne som syntes vårt nærvær var for tungt.» Kiellands tekst formulerer noe av den pinen som ligger i å bli dømt som «faretruende», mens Bringakers to verk liksom rister seg løs fra det samme. Bringaker har lenge arbeidet med kvinnerollen, samt med forbindelsen mellom menneske og dyr. I NRK-serien *Kunstnerliv* møter Bringaker den nokså nyoppdagede kunstneren Ingerid Kuiters (f. 1939) og forteller om sin forkjærlighet for folkekunst; nå åpner hun opp for å ta historiske sammenhenger med inn i det som i tidligere utstillinger har fremstått som hennes helt egne verden.

Fra «Overwhelmed», Jennie Bringakers performance på Nasjonalmuseet. Jennie Hagevik Bringaker / BONO og The Easton Foundation, Licensed by BONO, NO and VAGA at ARS, NY. (Børre Høstland / Nasjonalmuseet)

Et hjem på ryggen

Også *Overwhelmed,* performancen inne på Nasjonalmuseet, behandler forestillinger omkring kvinner og hjem. I Bourgeois-utstillingens største rom beveger to dansere seg over gulvet, halvt krabbende og halvt krypende, dekket av to matte metallskall – de beveger seg sakte, trekker seg stille sammen en stund, før de fortsetter videre gjennom rommet. De skal åpenbart ligne skilpadder**.** Skallene danserne har over seg, er inngravert med menneskefigurer. Jeg ser figurer med bryster, omgitt av andre, mindre folk som griper dem med hendene; selv om det antagelig er mor og barn, ser scenarioene ikke spesielt hyggelige og harmoniske ut. Figurenes ansikter virker tomme og anstrengte, og når jeg går helt nær et av skallene for å se bedre, kan jeg høre at danseren stønner og sukker.

Om figurene på metallskallene forestiller sultne barn eller klåfingrede menn, representerer de alt omverdenen kan kreve av en kvinne. Husene danserne bærer over seg, er både trygge hjem som stenger verden ute og en faktisk bør; performancen snakker med mange av verkene til Bourgeois og de andre kunstnerne i *Imaginære samtaler*, som mammaedderkoppene Bourgeois er så kjent for. Men hjemtematikken er kanskje aller tydeligst i Bourgeois' *Femme maison* (*Kvinnehus*)-arbeider fra slutten av 1940-tallet, en serie malerier der nakne kvinnekropper fremstilles som arkitektur. Man ser for eksempel en stående kvinne med et hus som hode.

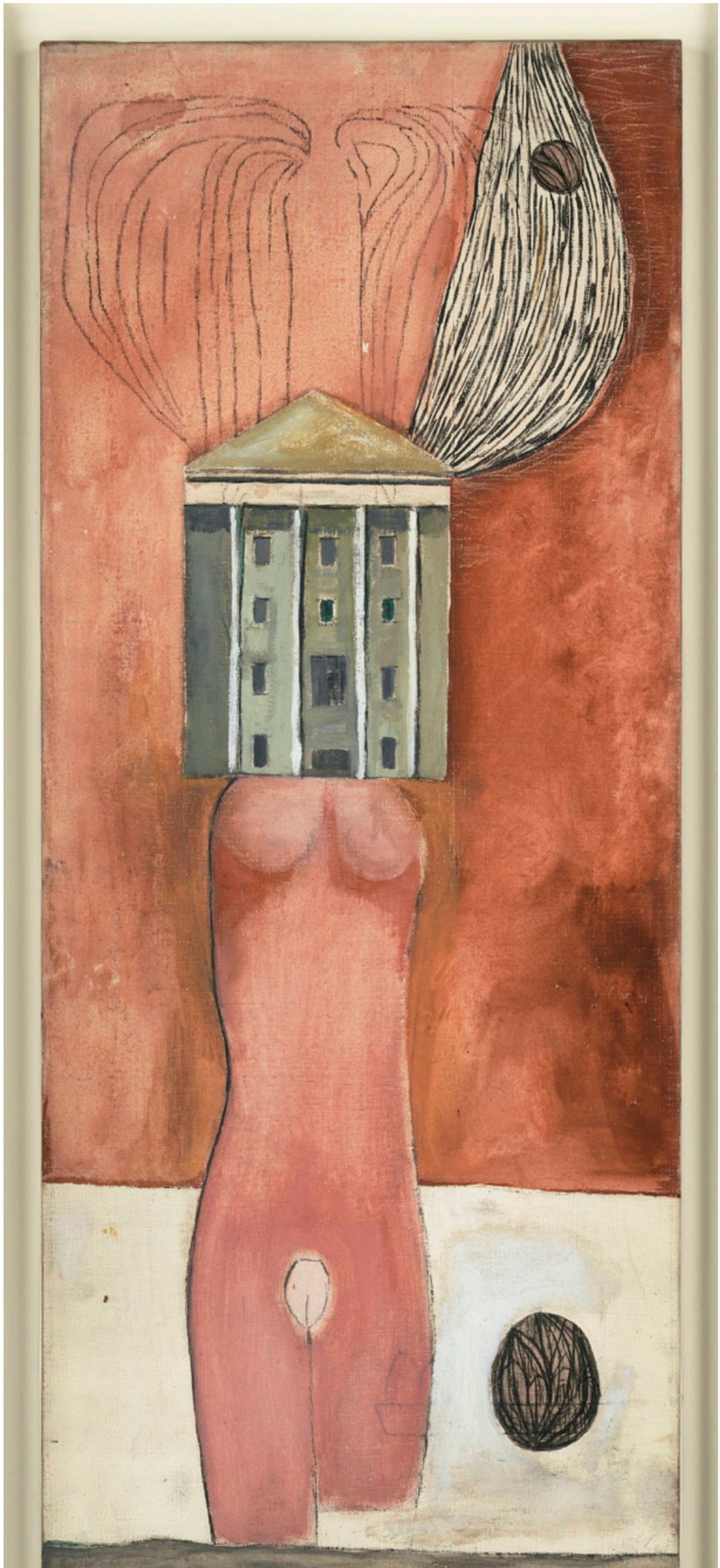

RELATERTE ARTIKLER

Louise Bourgeois på Nasjonalmuseet: sprer kunstkjennerens glede til alle

© Louise Bourgeois, Femme Maison, 1946-1947. The Easton Foundation Licensed by BONO, NO and VAGA at ARS, NY. (Christopher Burke / Nasjonalmuseet)

Det er forfriskende at en nålevende ung norsk kunstner får tre inn i samtalen Nasjonalmuseet åpner opp i Bourgeois-utstillingen, som ellers bugner over med internasjonale storheter. Samtidig viser både utstillingen på Femtensesse og performancen at Bringaker og Bourgeois godt kan danse under samme tak.

Carina Elisabeth Beddari
Litteraturkritiker i Morgenbladet.

redaksjon@morgenbladet.no

En feministisk minimalist med humor

Cindy Sherman bytter foto med tekstil

Utstillingen blir en stor rundebordssamtale

Anmeldelse kunst

Carina Elisabeth Beddari

Annonse

Mer fra Kunst

M+ KULTUR

Nasjonalmuseet forspilte sjansen til å ansette en sjef som kan faget

M+ KUNST

Setter i spill ideen om det faretruende kvinnefellesskapet

M+ KULTUR

Festspillene i Bergen: Lars Petter Hagens første program viser flere gode grep

Når det kommer til abstrakt kunst, er det enkle ofte ikke det beste

Musikkjærlighet: I et nedlagt massasjestudio i Oslo finner du alt du trenger

En feministisk minimalist med humor

Kunst som gjør vår verden større, rikere og mer human

Annonse

BERGEN THE 2023 HOLBERG WEEK 6 – 12 JUNE OSLO

TUESDAY, 6 JUNE

THE HOLBERG SYMPOSIUM:
WORLD MOVEMENTS FOR ENVIRONMENTAL JUSTICE

THE NILS KLIM SEMINAR:
ENLIGHTENMENT PERSPECTIVES ON FACT AND FICTION

AN EVENING WITH THE HOLBERG PRIZE:
THE LAUREATES IN CONVERSATION

WEDNESDAY, 7 JUNE

THE HOLBERG MASTERCLASS:
POLITICAL ECOLOGY IN THE ARCTIC

THE HOLBERG LECTURE:
LAND, WATER, AIR AND FREEDOM

THURSDAY, 8 JUNE

AWARD CEREMONY:
THE HOLBERG PRIZE AND THE NILS KLIM PRIZE

AWARD CEREMONY:
THE HOLBERG SCHOOL PROGRAMME

FRIDAY, 9 JUNE

THE HOLBERG LAUREATE LIVE:
WORLD ENVIRONMENTAL CONFLICTS AND JUSTICE

MONDAY, 12 JUNE

JOINT EVENT W/ CICERO AND NMBU:
SEMINAR WITH JOAN MARTINEZ-ALIER

JOAN MARTINEZ-ALIER

Catalan scholar Joan Martinez-Alier is awarded the 2023 Holberg Prize for his groundbreaking research in ecological economics, political ecology and environmental justice.

M+ KUNST

Har sett seg lei på ein overflod av tekst og arkivfunn i kunstutstillingar

M+ KUNST

Utdatert i sin fremstilling av kunstnergeniet

Annonse

THE 2023 HOLBERG WEEK
6 JUNE — 12 JUNE

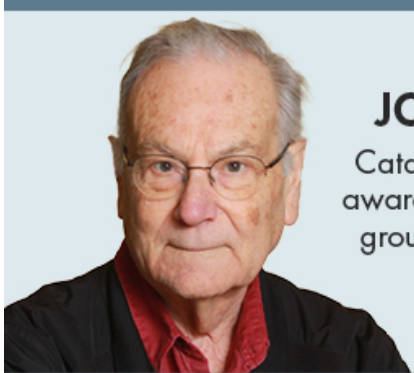

THE 2023 HOLBERG PRIZE
JOAN MARTINEZ-ALIER
Catalan scholar Joan Martinez-Alier is awarded the 2023 Holberg Prize for his ground-breaking research in ecological economics, political ecology and environmental justice.

WELCOME TO AWARD CEREMONIES AND OPEN ACADEMIC EVENTS IN BERGEN AND OSLO

M+ KULTUR

Skulpturen av hvalrossen Freya bør gi oss kollektiv dårlig samvittighet

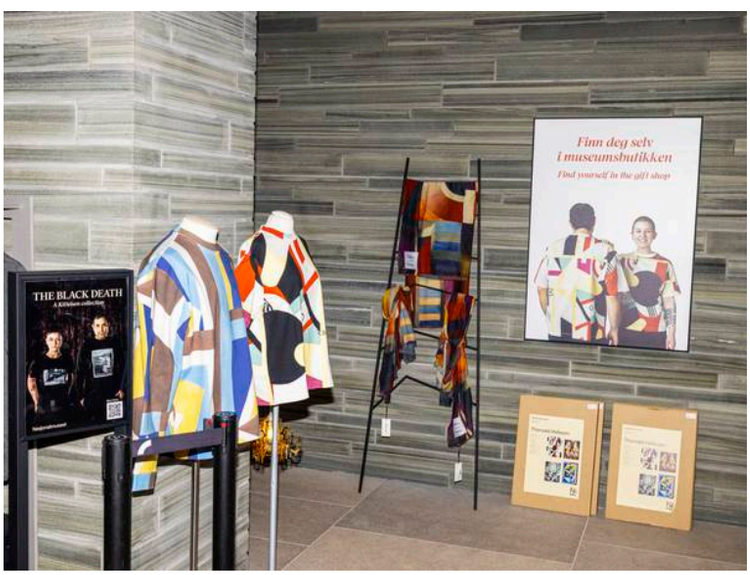

M+ REPORTASJE

Siste skrik fra Nasjonalmuseet

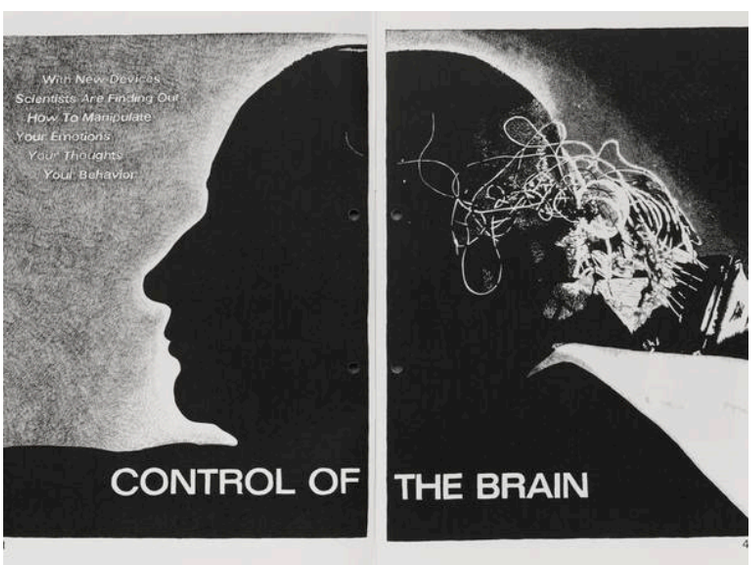

M+ KUNST

Et omfattende gravearbeid som avdekker byråkratiets skyggesider

Utstillingen blir en stor rundebordssamtale

Så fornøyd blir man av å få se på Vermeer i fred

Svevende brudepar nå igjen?

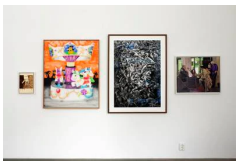

En passe fri og sunt respektløs holdning til den gode smak

Annonse

M+ KUNST

Håpefulle broderier

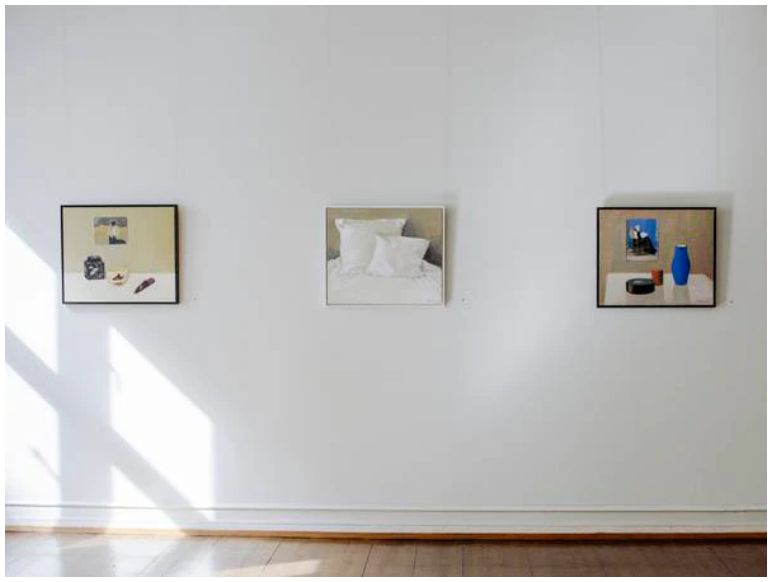

M+ KUNST

I all sin beskjedenhet oppfordrer Reidun Tordhols malerier oss til å skjerpe sansene

Opphavsrett Morgenbladet © 2023

Morgenbladet bruker cookies (informasjonskapsler) til å vise deg relevante artikler, personalisere annonser og forbedre nettstedet.
Ved å benytte nettstedet aksepterer du at vi kan sette cookies i din nettleser.
Les mer om dette og hvordan du har kontroll over egne data i vår personvernerklæring.
Jeg forstår